Erfitt ár en víða vöxtur og bjartsýni

Gústaf Steingrímsson
Hagfræðingur í Hagfræðideild Landsbankans

Áhrif af falli WOW air og kjarasamningum

61% urðu fyrir tekjutapi vegna falls WOW air

- Bróðurpartur fyrirtækja í ferðaþjónustu segir sig hafa tapað tekjum vegna brotthvarfs WOW air.
- Hugsanlegt vanmat á áhrifunum
  - Styrking krónunnar
  - Aukin neysla ferðamanna í erlendri mynt og lengri dvalartími
- Fall WOW air leiddi til mun meiri fækkunnar bandarískra og kanadískra ferðamanna en evrópskra.
- Tengifarþegum Icelandair fækkaði og erlendum ferðamönnum sem komu til landsins með félaginu fjölgaði. Þessi áherslubreyting hafði töluverð áhrif.

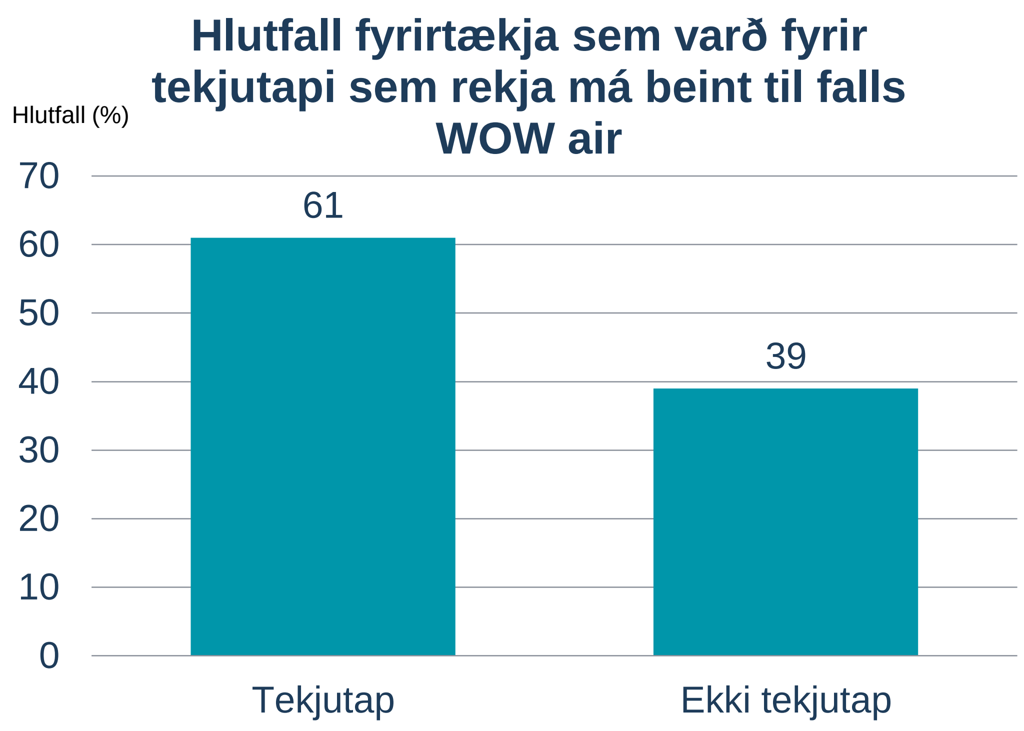

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Hlutfall tekjusamdráttar breytilegt eftir svæðum og eðli starfsemi

Hlutfall fyrirtækja sem varð fyrir tekjusamdrætti vegna falls WOW air

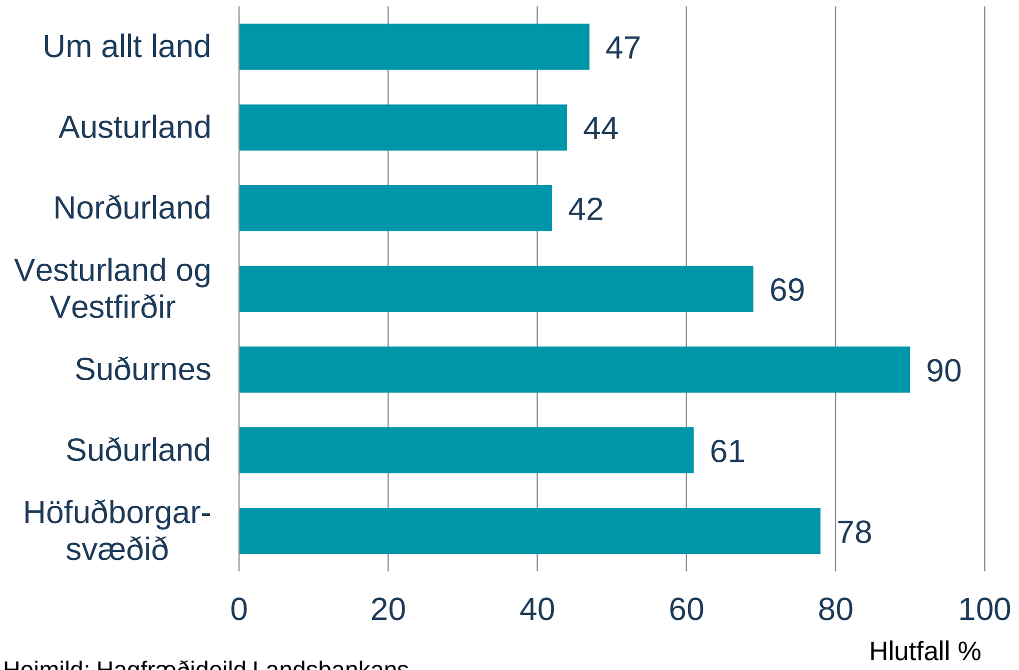

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Hlutfall fyrirtækja sem varð fyrir tekjusamdrætti vegna falls WOW air

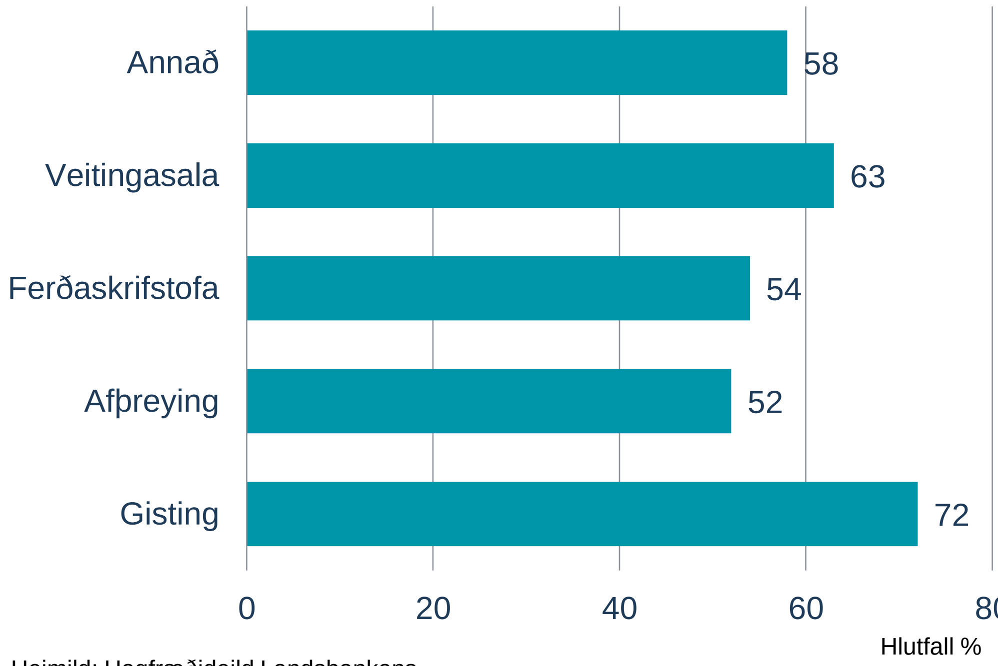

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Uppsagnir vegna falls WOW air snertu 1 af hverjum 4 fyrirtækjum

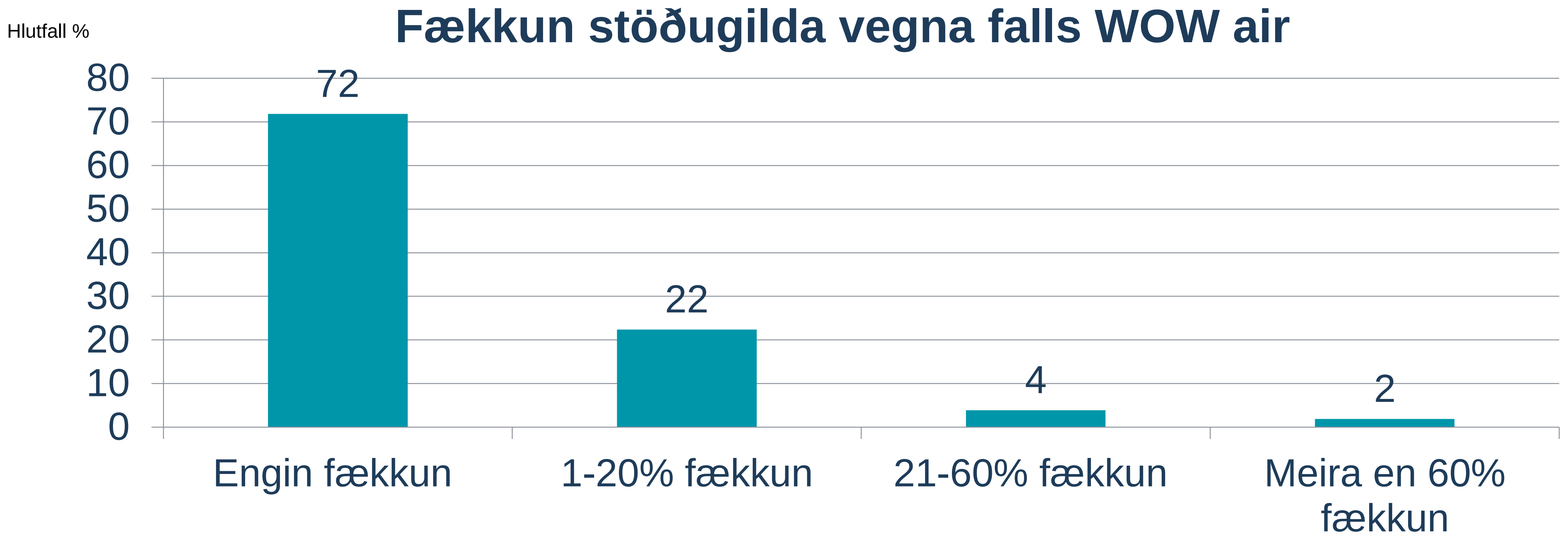

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Hlutfall uppsagna breytilegt eftir svæðum og eðli starfsemi

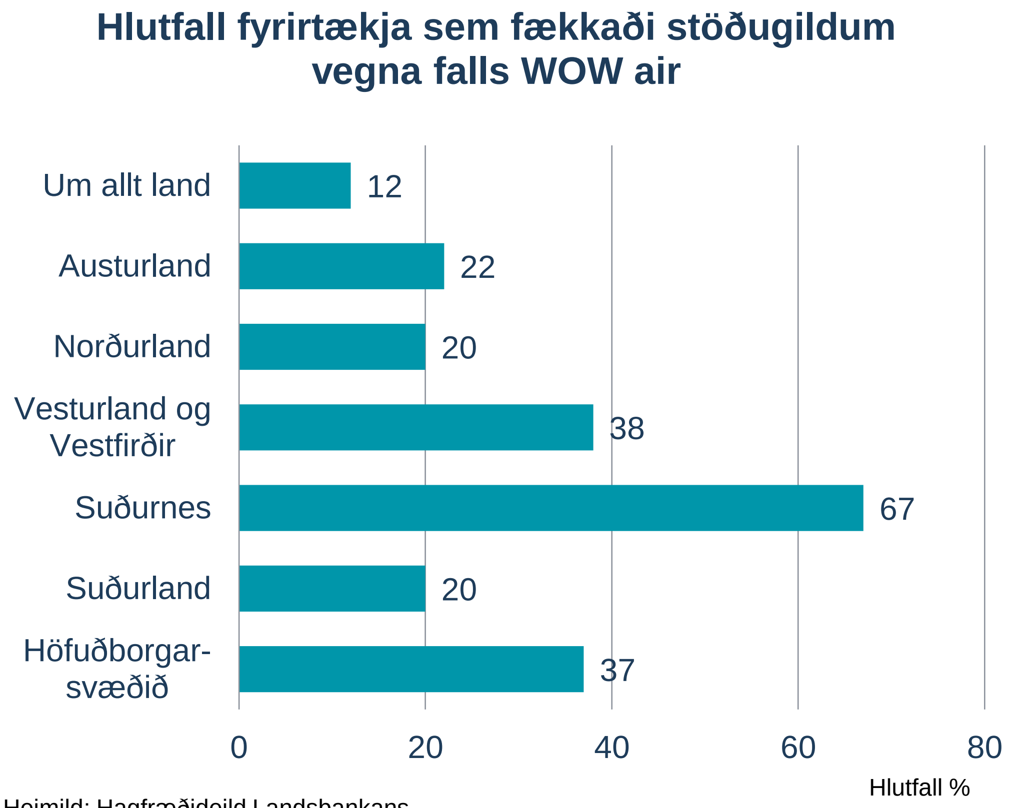

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

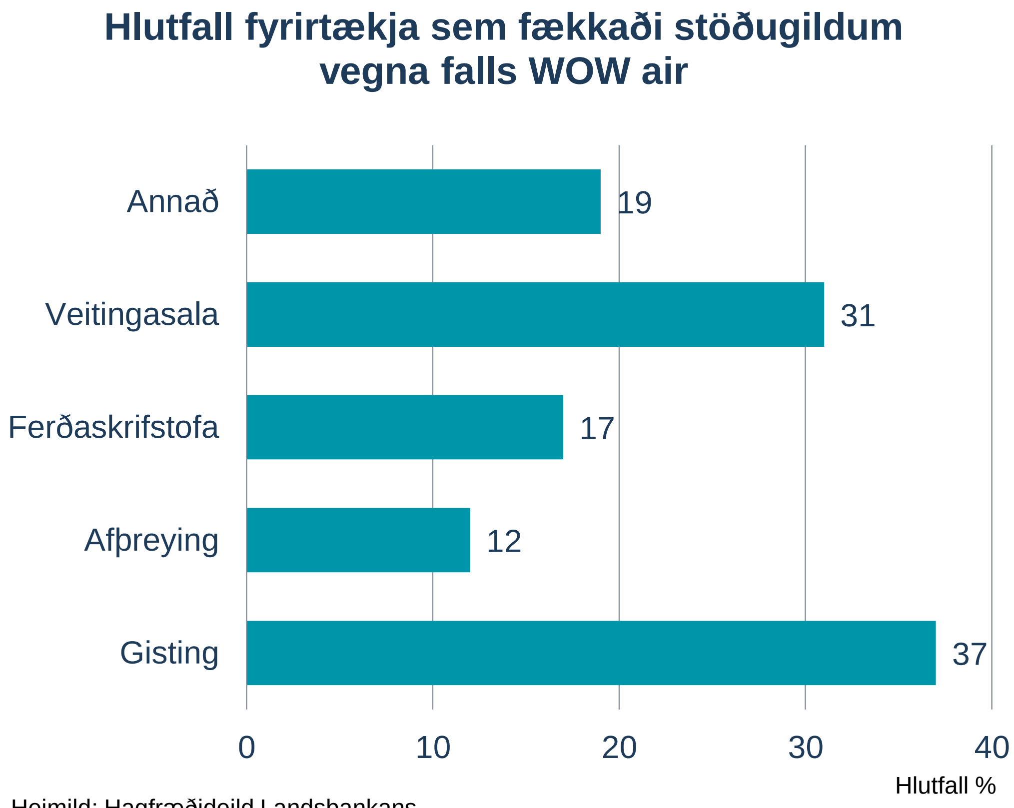

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Áhrif kjarasamninga á störf voru víðtækari en fall WOW air

- Krónutöluhækkanir voru meginskilaboð síðustu kjarasamninga
  - Lægstu launin hækkuðu hlutfallslega mest en laun í ferðaþjónustu eru víða undir meðallagi
- Tæplega helmingur fyrirtækja taldi sig þurfa að mæta kjarasamningum með uppsögnum
  - Til samanburðar var hlutfallið 28% vegna falls WOW air
- 1 af hverjum 6 fyrirtækjum hækkaði verð á vörum eða þjónustu
- Sama hlutfall greip til annarra hagræðingaraðgerða en fæstir fóru alla leið í sameiningu við annað fyrirtæki

Viðbrögð við nýjum kjarasamningi

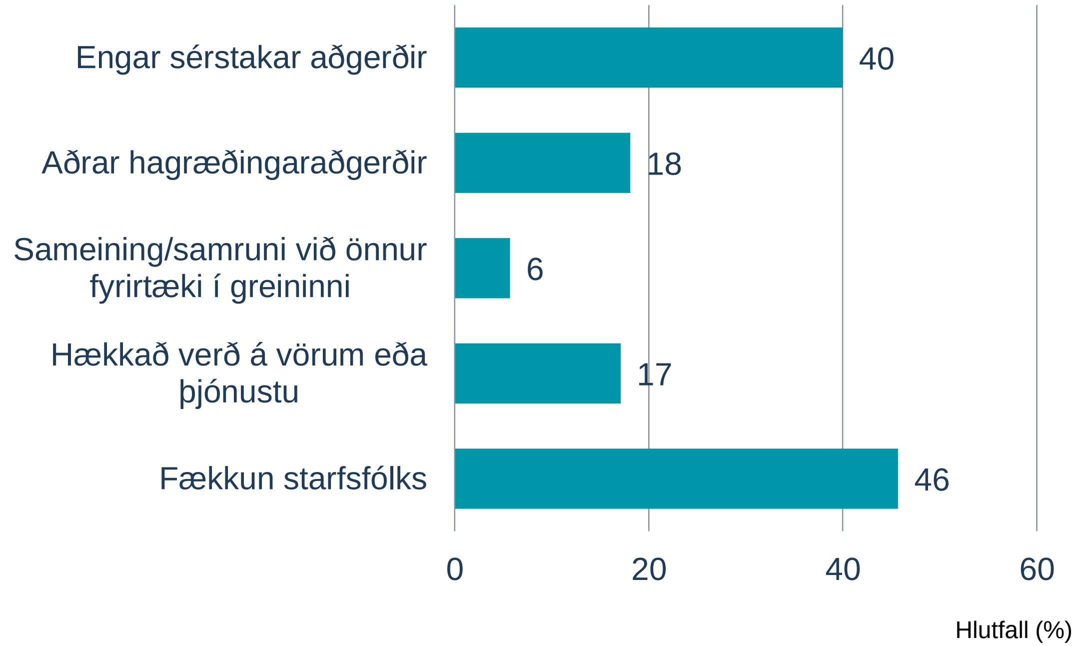

Hægt að haka við fleiri en einn möguleika
Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Uppsagnir vegna kjarasamninga víðtækastar í veitingasölu og gistingu

Hlutfall fyrirtækja sem fækkaði stöðugildum vegna nýjustu kjarasamninga

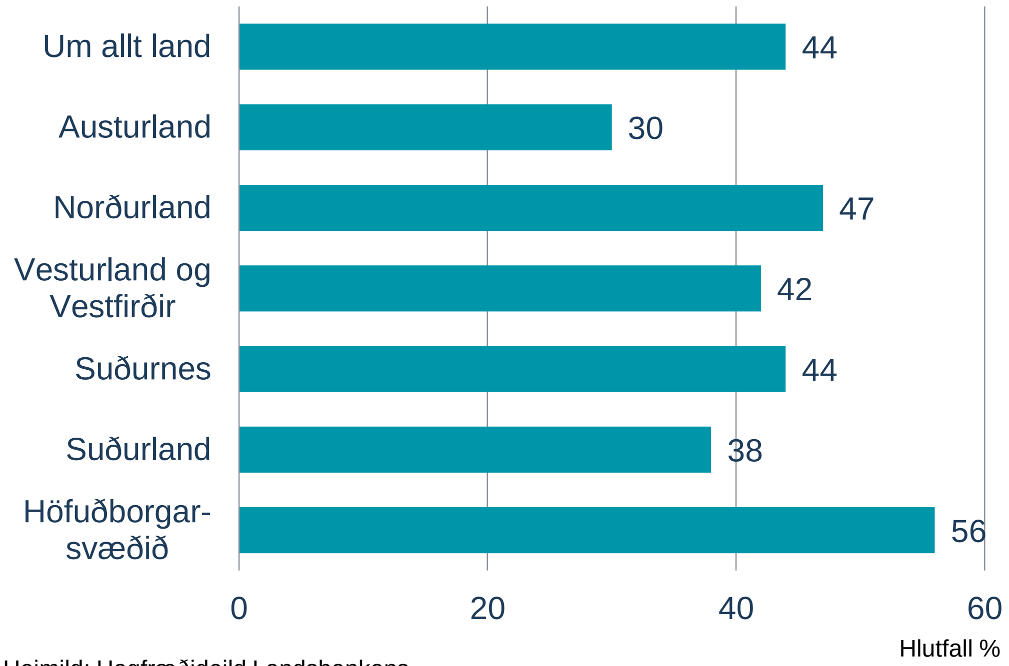

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Hlutfall fyrirtækja sem fækkaði stöðugildum vegna nýjustu kjarasamninga

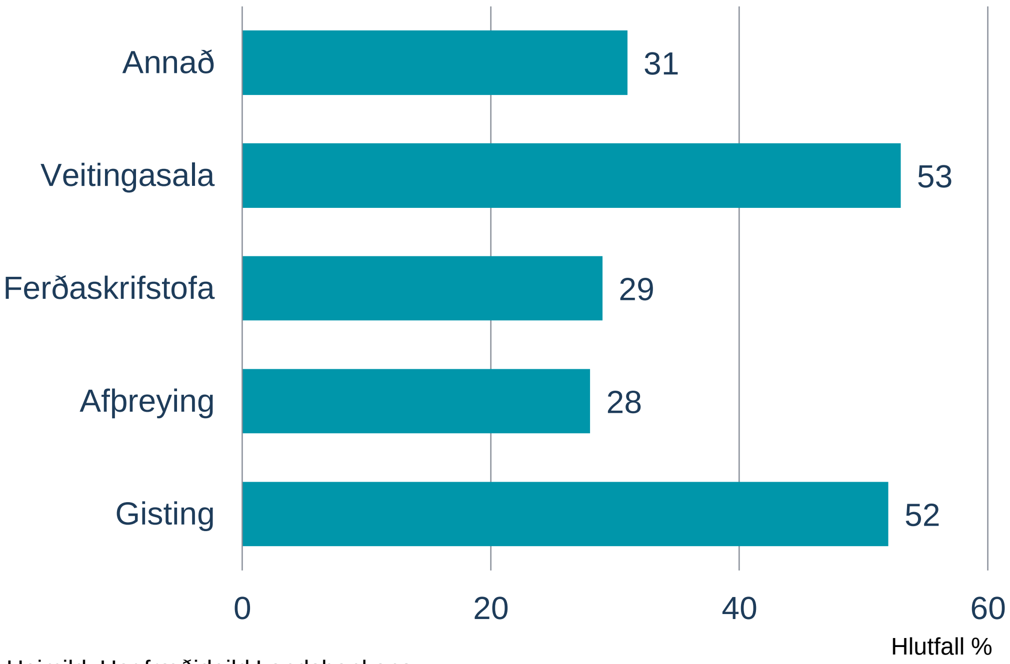

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Ýmsar aðrar niðurstöður könnunarinnar

Fyrirtækin búast við veikari krónu en verri samkeppnishæfni

Væntingar um gengisþróun krónunnar til næstu 12 mánaða

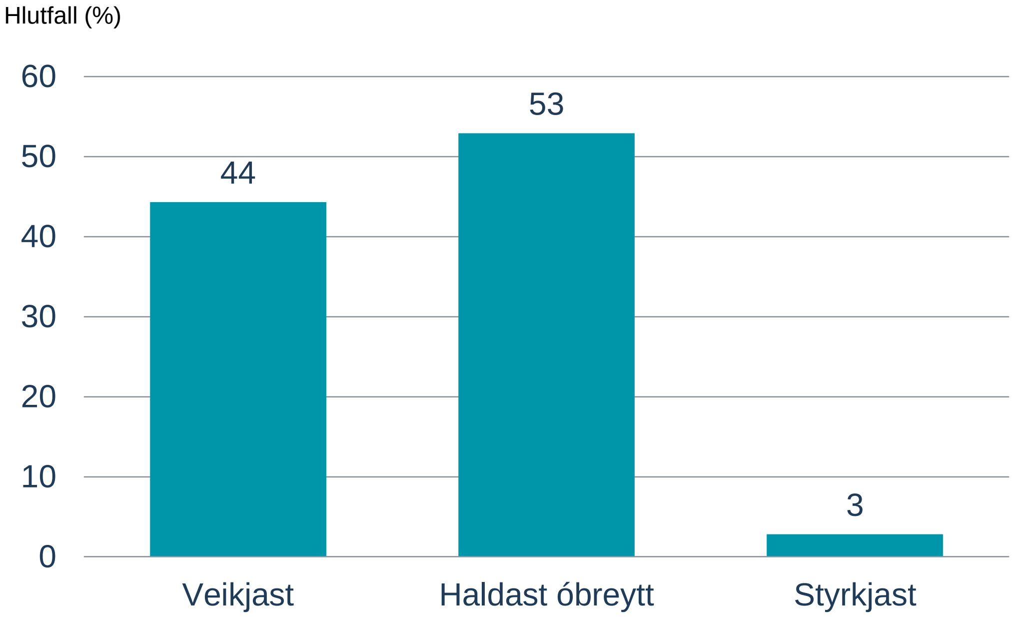

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Væntingar um þróun samkeppnishæfni ferðaþjónustunnar á næsta ári

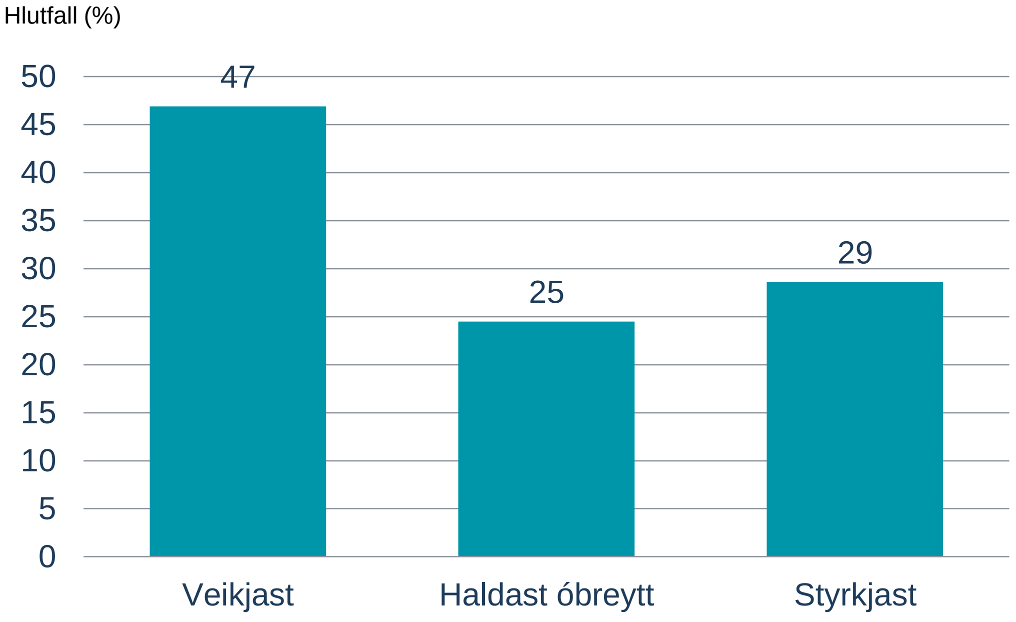

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Meiri bjartsýni fyrir tekjuvexti næsta árs

- Flest fyrirtækin, eða 40%, búast við samdrætti tekna á þessu ári
  - Þriðjungur gerir þó ráð fyrir aukningu og fjórðungur óbreyttum tekjum
- Meiri bjartsýni fyrir næsta ár
  - Meira en tvöfalt fleiri búast við aukningu en samdrætti
  - Er í ákveðnu samræmi við að 44% fyrirtækja búast við því að gengi krónunnar muni veikjast á næstu 12 mánuðum
- Meiri bjartsýni fyrir næsta ár hjá yngri, fámennari og veltuminni fyrirtækjum

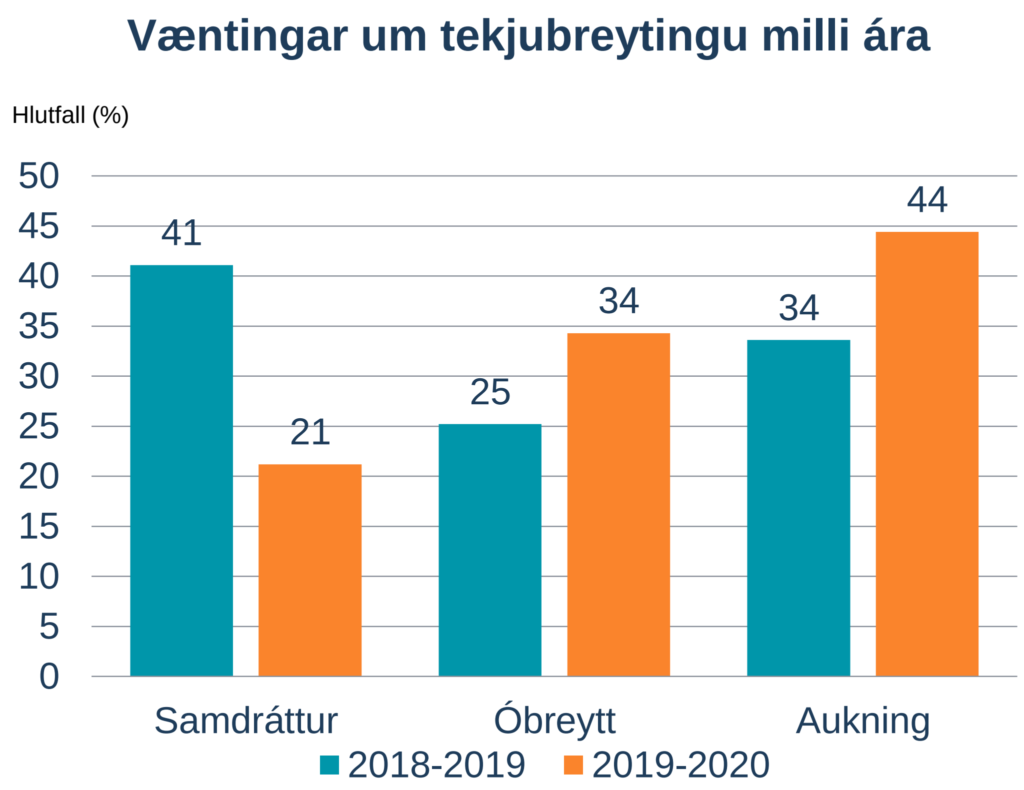

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Meirihluti fyrirtækja með nær allar sínar tekjur frá erlendum ferðamönnum

- Mikil fjölgun erlendra ferðamanna á síðustu árum og áratugum hefur hækkað vægi þeirra í tekjum ferðaþjónustufyrirtækja
- Í dag fær rúmur meirihluti ferðaþjónustufyrirtækja 90-100% tekna sinna frá erlendum ferðamönnum
- Yngstu fyrirtækin eru mun háðari erlendum ferðamönnum en hópar eldri fyrirtækja
- Þegar hugsað er um ferðaþjónustu beinist kastljósið oftast nær eingöngu að erlendum ferðamönnum
  - 1 af hverjum 7 fyrirtækjum með meira en helming tekna sinna frá innlendum ferðamönnum

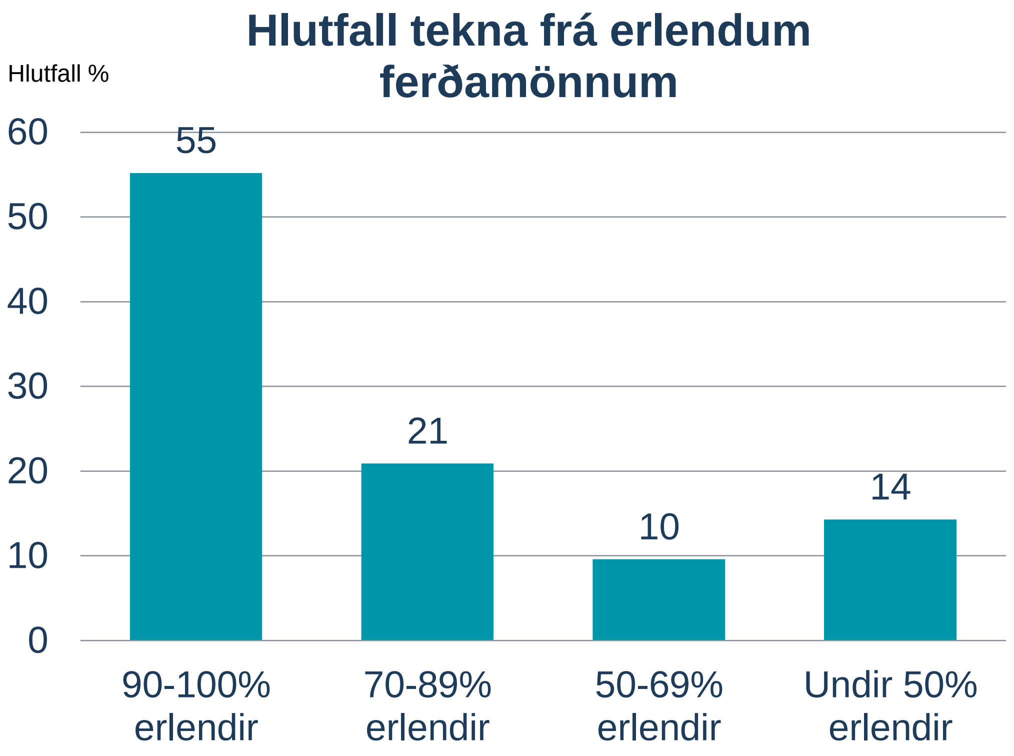

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Flest ferðaþjónustufyrirtæki einungis með lán í krónum

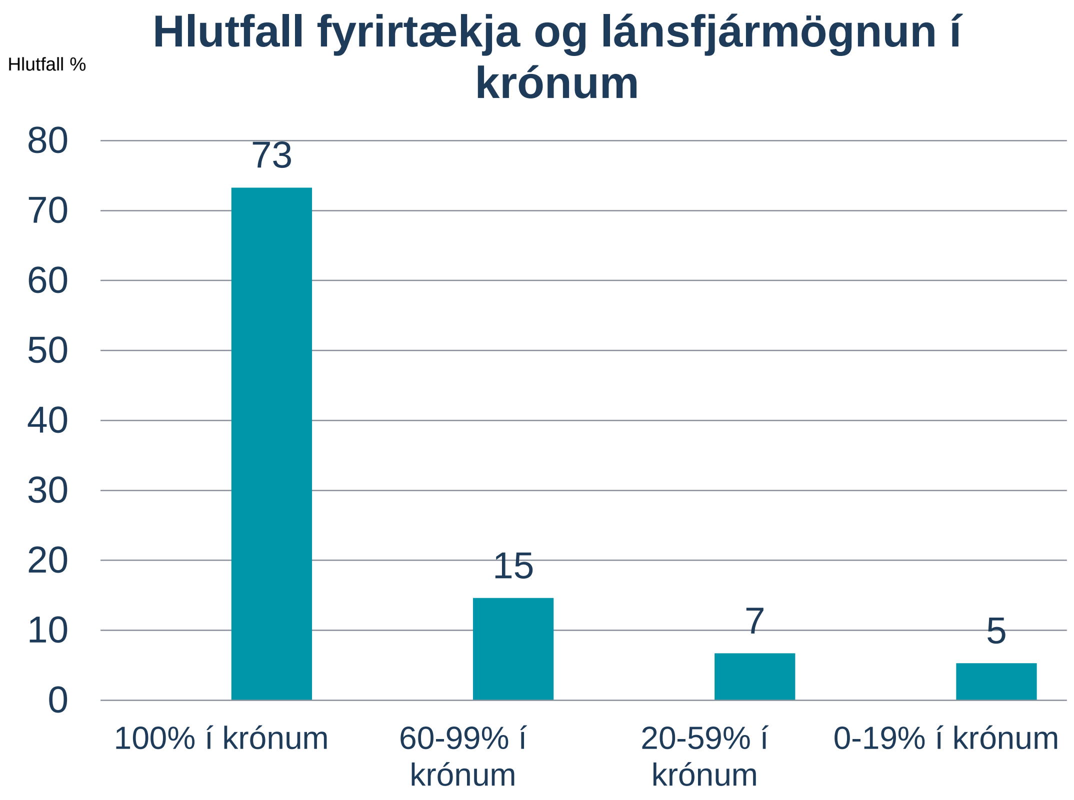

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

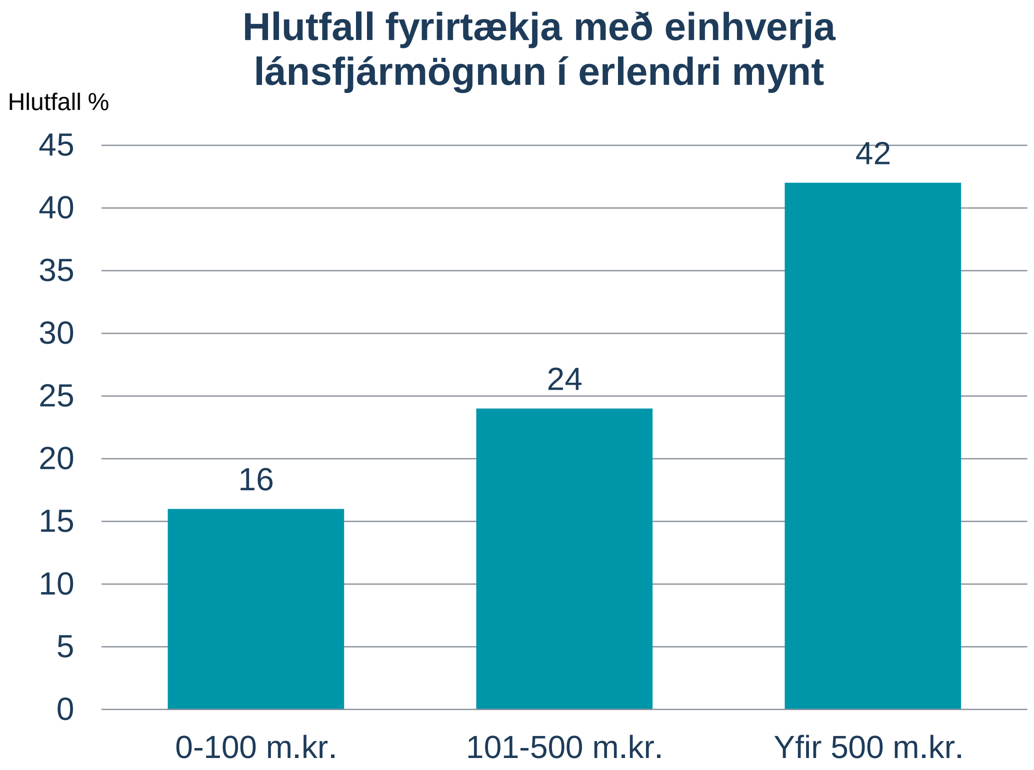

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Fleiri bjartsýn en svartsýn á vaxtarmöguleika

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Mikil samkeppni á flestum sviðum

- Tæplega 4 af hverjum 5 fyrirtækjum segjast búa við mikla samkeppni
- Mismunur eftir aldri. Samkeppnin var metin minni eftir því sem fyrirtækin voru yngri
- Aukin velta fylgdist að við aukna samkeppni
- 90% fyrirtækja á Suðurnesjum segjast búa við mikla samkeppni en 60% fyrirtækja á Austurlandi
- Hlutfall fyrirtækja í gistingu sem sagði sig búa við mikla samkeppni var 83% og 84% í rekstri ferðaskrifstofa
  - Hlutfallið var lægst í afþreyingu, eða 58%

Samkeppni í þinni grein

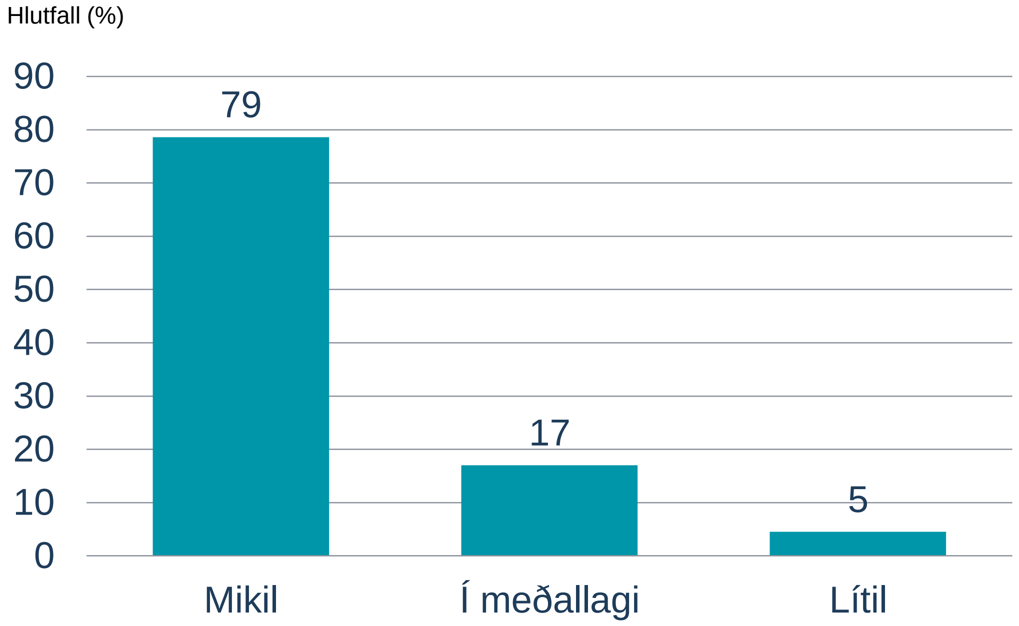

Heimild: Hagfræðideild Landsbankans

Fyrirvari

- Innihald og form skjals þessa er unnið af starfsmönnum Hagfræðideildar Landsbankans hf. (hagfraedideild@landsbankinn.is) og byggist á aðgengilegum opinberum upplýsingum á þeim tíma sem greiningin var unnin. Mat á þeim upplýsingum endurspeglar skoðanir starfsmanna Hagfræðideildar Landsbankans á þeim degi þegar greiningin er dagsett, en þær geta breyst án fyrirvara.

- Landsbankinn hf. og starfsfólk hans taka ekki ábyrgð á viðskiptum sem byggð eru á þeim upplýsingum og skoðunum sem hér eru settar fram, enda eru þær ekki veittar sem persónuleg ráðgjöf fyrir einstök viðskipti.

- Bent skal á að Landsbankinn hf. getur á hverjum tíma haft beinna eða óbeinna hagsmuna að gæta, ýmist sjálfur, dótturfélög hans eða fyrir hönd viðskiptamanna, s.s. sem fjárfestir, lánardrottinn eða þjónustuaðili. Greiningar eru engu að síður unnar sjálfstætt af Hagfræðideild Landsbankans og innan Landsbankans eru í gildi reglur um aðskilnað starfssviða sem eru aðgengilegar á vef bankans.